

2019-04-04
A2019/00683/A

Arbetsmarknadsdepartementet

Svenska ESF-rådet
Box 397
801 05 Gävle

Uppdrag att göra en omvärldsanalys och att lämna ett förslag till nationellt socialfondsprogram för perioden 2021–2027.

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) att göra en omvärldsanalys med preliminära prioriteringar för program inom Europeiska socialfonden plus (socialfondsprogrammet) i Sverige för perioden 2021–2027.

Regeringen uppdrar vidare åt Svenska ESF-rådet att med den redovisade omvärldsanalysen som grund lämna ett förslag till nationellt socialfondsprogram för perioden 2021–2027.

Uppdraget att utarbeta en omvärldsanalys med förslag till preliminära prioriteringar ska redovisas till regeringen (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 1 oktober 2019 och uppdraget att lämna ett förslag till socialfondsprogram ska redovisas senast den 1 april 2020.

Uppdraget

Regeringen uppdrar åt Svenska ESF-rådet att göra en omvärldsanalys med preliminära prioriteringar och att lämna ett förslag till socialfondsprogram för perioden 2021–2027. Uppdraget ska genomföras med följande utgångspunkter, dock med beaktande av att rättsakterna ännu inte är antagna:

- Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska socialfonden plus (KOM (2018) 382 slutlig), samt förordningen när den beslutats av Europaparlamentet och rådet,

- Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt Instrumentet för gränsförvaltning och visering (KOM (2018) 375), samt förordningen när den beslutats av Europaparlamentet och rådet,
- de utmaningar som identifieras inom ramen för den europeiska planeringsterminen,
- regionala utvecklingsstrategierna och de redovisningar som lämnas med anledning av regeringens erbjudande till landstingen och Gotlands kommun (dir. N2018/05320/RTS) att inkomma till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) med en analys och identifierade prioriteringar avseende det framtida regionala tillväxtarbetet i respektive län,
- regeringens kommande strategiska ställningstaganden för sammanhållningspolitiken för perioden 2021–2027 och
- erfarenheter av genomförandet av det nationella socialfondsprogrammet för investering för tillväxt och sysselsättning för perioden 2014–2020, inklusive genomförandet av planerna på regional och nationell nivå, samt det nationella programmet för social delaktighet för dem som har det sämst ställt för perioden 2014–2020.

Inriktningen på socialfondsprogrammet ska vara kostnadseffektiva insatser där behoven är som störst. Programmet ska rymmas inom beslutade finansiella ramar. Hänsyn ska även tas till den särskilda tilldelningen av medel för nordliga glesbefolkade regioner. I arbetet ska en förberedelse för regionala handlingsplaner ingå.

Förslaget till socialfondsprogram ska innehålla insatser som:

- förstärker och utvecklar den nationella arbetsmarknadspolitiken, förbättrar tillgången till sysselsättning, ökar och bibehåller anställningsbarheten och bidrar till en bättre kompetensförsörjning,
- främjar livslångt lärande,
- ger unga som varken arbetar eller studerar bättre möjlighet att etablera sig i arbets- och samhällslivet,
- främjar integrationen av nyanlända och
- främjar social inkludering.

Samtliga insatser ska utformas så att de bidrar till lika möjligheter för kvinnor och män och främjar en jämställd arbetsmarknad. Därutöver är det viktigt att lika möjligheter och icke-diskriminering, särskilt i fråga om minoritetsgrupper, främjas. Programmet ska skapa mervärde genom att underlätta insatser som förutsätter kopplingar mellan politik- och insatsområden som är organisatoriskt åtskilda. Samråd och samverkan med Arbetsförmedlingen, andra berörda myndigheter, regionalt utvecklingsansvariga aktörer, kommuner och andra berörda aktörer, ska ske i genomförandet av programmet.

Svenska ESF-rådet ska i arbetet med uppdraget beakta möjligheterna till synergieffekter med andra fonder, i synnerhet Europeiska regionala utvecklingsfonden, Asyl- och migrationsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Erasmus plus.

För att kartlägga på vilket sätt genomförandet av socialfondsprogrammet för perioden 2021–2027 bäst kan bidra till målen för Europeiska socialfonden plus respektive den nationella arbetsmarknadspolitiken ska Svenska ESF-rådet göra en omvärldsanalys. Omvärldsanalysen ska bl.a. innehålla en behovsanalys och utgå från olika målgruppers behov och den ska beakta de utmaningar som finns i de nordliga glesbefolkade regionerna. Omvärldsanalysen ska utgöra grunden för förslaget till socialfondsprogram.

Insatserna inom programmet ska kunna följas upp och utvärderas. Projekten ska i möjligaste mån utformas så att information om projekten som är

relevant för utvärdering inhämtas enligt en standardiserad modell. För att mäta effekten av en insats behöver även data samlas in efter att ett projekt är slutfört. Svenska ESF-rådet ska, efter samråd med Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, ta fram en modell för utvärdering av insatserna vilken ska ingå i förslaget till program. Samråd ska även ske med Tillväxtverket och Jordbruksverket för att tillvarata erfarenheten från andra ESI-fonder.

Uppdraget ska genomföras i samråd med berörda myndigheter, regionalt utvecklingsansvariga aktörer, arbetsmarknadens parter, det civila samhället, samt andra aktörer som Svenska ESF-rådet anser vara relevanta. Erfarenheter från fondsamordningen programperioden 2014–2020 ska tas tillvara. Möjligheterna till ytterligare förenkling, i synnerhet för projektanordnare inom programmet, ska beaktas.

Uppdraget att utarbeta ett förslag till socialfondsprogram ska genomföras i nära samråd med Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

Medlemsstaterna ska utarbeta program för att genomföra Europeiska socialfonden plus för perioden 1 januari 2021–31 december 2027 i enlighet med artikel 16 i kommissionens förslag till gemensamma bestämmelser.

Svenska ESF-rådet har stor samlad kunskap och erfarenhet som ansvarig myndighet för genomförande av socialfondsprogram. Myndigheten har upparbetade kontaktnät med berörda aktörer som bör ingå i samråd i framtagandet av omvärldsanalysen samt i utarbetandet av ett framtida socialfondsprogram. Svenska ESF-rådet bör därför få i uppdrag att ta fram en omvärldsanalys och med den som grund utarbeta ett förslag till nationellt socialfondsprogram för perioden 2021–2027.

Bakgrund

Det nationella socialfondsprogrammet för investering för tillväxt och sysselsättning för perioden 2014–2020 ska förstärka och utveckla den nationella arbetsmarknadspolitiken och därmed bidra till målet om en väl fungerande arbetsmarknad liksom Europa 2020-strategins målsättningar. EU:s sysselsättningsinitiativ för unga utgör en del av programmet. Programmet syftar till att stimulera kompetensutveckling som stärker kvinnors och mäns ställning på arbetsmarknaden, förstärka kopplingen

mellan utbildning och arbetsliv, öka övergångarna till arbete och underlätta ungas etablering i arbetslivet och deltagande i utbildning. Europeiska socialfonden genomförs i åtta geografiska regioner. För varje region finns en handlingsplan. Dessutom finns en handlingsplan på nationell nivå.

Det svenska programmet inom Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD) för perioden 2014–2020 syftar till att stödja socialt utsatta EU/EES medborgare som vanligtvis inte kan få stöd och hjälp enligt socialtjänstlagen (2001:453), dvs. personer som saknar uppehållstillstånd eller uppehållsrätt i landet.

Svenska ESF-rådet är förvaltande myndighet och attesterande myndighet för det nationella socialfondsprogrammet och FEAD-programmet för perioden 2014–2020.

Europeiska kommissionen presenterade den 29 maj 2018 ett förslag till förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden plus, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, samt förslag till finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering (KOM (2018) 375 slutlig).

Den 29 maj 2018 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om Europeiska socialfonden plus (ESF+) (KOM (2018) 382 slutlig). Kommissionens förslag innebär att Europeiska socialfonden plus inrättas genom en sammanslagning av följande fonder och program: Europeiska socialfonden (ESF), sysselsättningsinitiativet för unga (YEI), Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD), EU-programmet för sysselsättning och social innovation (EaSI) samt programmet för unionens åtgärder på hälsoområdet.

Europeiska socialfonden plus ska enligt kommissionens förordningsförslag investera i människor och stärka den sociala sammanhållningen, öka den sociala rättvisan och stärka konkurrenskraften i hela EU. Medlemsstaternas insatser inom den del av Europeiska socialfonden plus som genomförs genom delad förvaltning föreslås stödja utmaningar som fastställs inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

Förutsättningarna för en ny programperiod efter 2020 påverkas av den budget och de förutsättningar som EU:s medlemsstater enas om. Förhandlingarna om sammanhållningspolitiken, där socialfonden ingår, kan avslutas först när förhandlingarna om en ny flerårig budgetram för EU är slutförda.

På regeringens vägnar

Åsa Lindhagen

Karin Hermanrud

Kopia till

Riksdagens arbetsmarknadsutskott
Riksrevisionen
Statsrådsberedningen/Internrevisionen/ST MIN, EU och SAM
Näringsdepartementet/RTL, FÖF, FJR
Justitiedepartementet/EU
Socialdepartementet/EIS/IFO/HIT
Finansdepartementet/BAEU/SFÖ
Utbildningsdepartementet/AI
Miljödepartementet/I
Kulturdepartementet/LS
Utrikesdepartementet
Arbetsförmedlingen
Tillväxtverket
Riksgäldskontoret
Ekonomistyrningsverket
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
Statens jordbruksverk
Arbetsmiljöverket
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Skolverket
Myndigheten för yrkeshögskolan
Universitet- och högskolerådet
Vetenskapsrådet
Sveriges kommuner och landsting
Länsstyrelserna
Region Stockholm
Region Uppsala
Region Sörmland
Region Östergötland
Region Jönköping
Region Kronoberg
Region Gotland
Region Kalmar
Region Blekinge
Region Halland
Västra Götalandsregionen
Region Värmland
Region Västmanland
Region Örebro

Region Dalarna
Region Västernorrland
Region Gävleborg
Region Härjedalen
Region Västerbotten
Region Norrbotten
Delegationen för unga och nyanlända till arbete
Övervakningskommittén för socialfondsprogrammet
Landsorganisationen i Sverige
SACO
Tjänstemännens centralorganisation
Svenskt näringsliv